

Programma voor de maanden september t/m december:

Kijk altijd voordat u wilt deelnemen aan een activiteit op onze website www.ivn.nl/afdeling/baarlo-maasbree voor de meest actuele informatie!!

- Zo. 1 sept. Excursie plantenwerkgroep naar de Elsbeemden. We vertrekken om 9.00 uur vanaf de p-plaats bij de Geldmaat in Baarlo.
- Vrij. 20 sept. World Cleanup Day. Heb je zin om mee op te ruimen? Laat het weten en stuur een mailtje naar: elsvanknippenberg@live.nl
- Zo. 22 sept. Excursie bij de Uffelse beek met gidsen Els en Bert. We vertrekken om 9.00 uur vanaf de Geldmaat aan de Napoleonsbaan Zuid in Baarlo. De Excursie start om 9.30 uur bij de Sint Severinuskerk aan het Kerkplein 1 in Grathem.
- Zo. okt. Paddenstoelen wandeling. Meer info volgt nog.
- Zo. 17 nov. Herfstwandeling bij de Ravenvennen. Vertrek om 9.00 uur vanaf de Geldmaat in Baarlo. De wandeling start om 9.30 uur vanaf de p-plaats van het Limburgs Landschap aan de Spikweien in Lomm.
- Zo. 29 dec. Winterwandeling met na afloop warme chocomel en wafeltjes.

Kijk voor meer IVN-activiteiten in de buurt op de website van onze collega-afdelingen!

Website: www.facebook.com/ivnbaarlomaasbree
e-mail adres: www.ivn.nl/afdeling/baarlo-maasbree

www.instagram.com/ivnbaarlomaasbree

Rabobank
Venlo e.o.

Voor € 20,- per jaar bent u lid. U kunt dan meedoen met alle activiteiten en u ontvangt maandelijks ons krantje met info en het programma.

Rabo ClubSupport 2024 gaat van start!!

Met de Rabo ClubSupport krijgen de leden van Rabobank Noord-Limburg inspraak op de verdeling van een gedeelte van de winst van de bank. De stemperiode start op 2 september en loopt t/m 24 september 2024. IVN Baarlo-Maasbree doet mee met Rabo ClubSupport!

Kunnen wij op jouw stem rekenen? Want jouw stem is geld waard! Stem nu direct in de Rabo App of online op [rabobank.nl/clubsupport](https://www.rabobank.nl/clubsupport) Hoe werkt het stemmen in de Rabo App?

Door in te loggen in de app of op de website van de rabobank en via 'Zelf regelen' en vervolgens 'Mijn Lidmaatschap' kan je klikken op Rabo ClubSupport. Je brengt 3 stemmen uit op 3 verschillende deelnemende verenigingen en stichtingen.

Als je klant bent, ben je niet automatisch lid. Ben je nog geen lid, maar wel klant? Dan kun je nu lid worden. Kijk op <https://www.rabobank.nl/clubsupport.nl/venlo-eo> voor meer informatie.

Door je stem uit te brengen op IVN Baarlo-Maasbree geef je ons een financieel steuntje in de rug. Dus doe mee en steun IVN Baarlo-Maasbree!

Wij doen mee met
Rabo ClubSupport

Doe je ook mee?

Dat is goed voor jouw club & geweldig voor de samenleving

de coöperatieve **Rabobank**

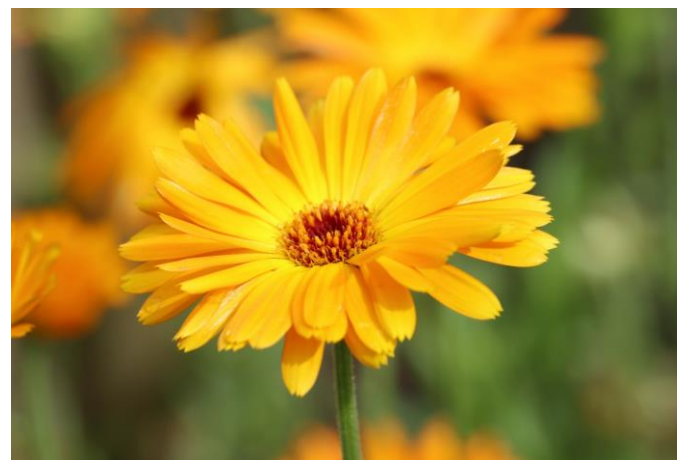
Calendula zalf maken van goudsbloem

Goudsbloem ondersteunt het herstellend vermogen van de huid en werd al in de 12^e eeuw gebruikt bij brandwonden door de herstellende en desinfecterende werking. Wist je dat je deze calendula zalf heel eenvoudig zelf kunt maken? Alles wat je daarvoor nodig hebt zijn bloemen, olie en was. Volg onderstaande stappen.

Stap 1: Week de bloemen in olie

Laat de geplukte bloemblaadjes circa een uur drogen, zodat het vocht uit de blaadjes verdampt. Neem een schoon (jam)potje. Vul dit potje voor driekwart met geplukte bloemblaadjes van de goudsbloemen en giet vervolgens het potje vol met amandelolie. Dit laat je 4 weken op een warme zonnige plaats staan, bijvoorbeeld op de vensterbank.

Tip: Zorg dat de blaadjes goed onder de olie blijven staan, anders gaat het schimmelen. Dus af en toe even schudden. Na 4 weken zeef je de blaadjes uit de olie. Bewaar de olie op een donkere en koele plek. Dan is de olie zeker een jaar houdbaar.

Stap 2: Maak zalf van de goudsbloemolie

Meng een gedeelte van de goudsbloemolie met bijenwas in de volgende verhouding: 1 deel was op 6 delen olie. Verwarm de was samen met de olie langzaam middels au-bain-marie totdat de was gesmolten is. Giet het warme mengsel over in een steriel gemaakt potje. Laat het warme mengsel goed afkoelen en bewaar het vervolgens in de koelkast.

Plak een etiket met de datum op het potje. De zalf is een half jaar houdbaar, omdat er geen conserveringsmiddelen in zitten.

Bron: <https://www.bolster.nl/>

Alles over kruiden

Op woensdagavond 17 juli gaf herborist Diana Vossen een interessante lezing over kruiden en de diverse toepassingen en op zondag 21 juli maakten we met haar een kruidenwandeling in de Groote Peel.

Enkele interessante weetjes uit de lezing en de wandeling:

Voor de toepassing van medicinale planten zijn er verschillende methoden zoals:

Een tinctuur; dit is een soort extract waarbij je alcohol als oplosmiddel gebruikt om de essentiële oliën van kruiden te benutten en de houdbaarheid te verlengen.

Een kruidenolie; wordt gemaakt door de kruiden drie weken te laten weken (macereren) in een plantaardige olie en ze daarna af te zeven.

Een kruidenthee; de planten of het mengsel in kokend water dompelen en 5 à 10 minuten laten trekken.

Kruidensap; door het uitpersen van het verse plantmateriaal (bladeren, bloemen, vruchten of wortels) ontstaat een kruidensap. Dit sap moet snel na productie worden geconsumeerd, omdat de houdbaarheid erg kort is.

Een kruidenpoeder; het poeder wordt gemaakt door gedroogde kruiden eerst te vermalen en vervolgens te verpulveren (meestal in een vijzel).

Een salade; hierbij gebruik je uitsluitend het zuivere, verse plantmateriaal zoals de bloemen en de blaadjes.

Een kruidensiroop is een aftreksel van vers plantmateriaal dat enkele weken in een suikeroplossing is geweekt en daarna afgezeefd. Soms wordt in plaats van suikersiroop ook honing gebruikt. Bekende voorbeelden van medicinale siropen zijn tijmsiroop, dat een bekend middel tegen hoesten is.

Etherische oliën; zijn de sterk geconcentreerde vluchtige oliën uit planten. Meestal worden deze via destillatie gewonnen (bijvoorbeeld pepermuntolie).

Kruidenzalf; een zalf wordt bereid door plantmateriaal (bijvoorbeeld sap, extract of tinctuur) te mengen met een vette substantie, zoals bijenwas of vaseline.

Van sommige planten worden alle delen; van wortel tot bloem gebruikt, bij sommige toepassingen wordt een specifiek deel van de plant benut; de wortels, de blaadjes, de bloemen.

De toevoeging 'officinalis' bij de naam van een plant (bijvoorbeeld: *Salvia officinalis* en *Calendula officinalis*), betekent dat deze soort geneeskrachtig is.

Havermout verlaagt het risico op hart- en vaatziekten, diabetes type 2 en darmkanker.

Van haver is aangetoond dat het extra helpt het LDL-cholesterolgehalte in het bloed te verlagen; havermout bevat namelijk speciale vezels: betaglucanen.

Neem daarom regelmatig havermout als pap, in de muesli of in een drinkontbijt. Havermoutpannenkoeken zijn ook lekker!

Een berk wordt ook 'witte vrouw met de groene sluier' genoemd en het berken sap is drinkbaar. Berken sap is rijk is aan mineralen, zoals calcium, kalium en magnesium. Het helpt om sommige pijnen te verlichten, zoals de gewrichtspijnen van reuma en gewrichtsontsteking.

De paardenbloem is één van de meest veelzijdige geneeskrachtige kruiden. Het blad van de paardenbloem is goed eetbaar als salade en heel gezond. De plant verdrijft vocht uit het lichaam, maar compenseert het verlies aan zouten door een hoog kaliumgehalte. Naast kalium bevat de plant ook veel vitamine A, B en C. Binnen de natuurgeneeskunde wordt de paardenbloem ingezet als gezondheid ondersteunend middel voor nier- en reumapatiënten, vanwege de bloedzuiverende werking. Het melksap is te gebruiken voor het aanstippen van wratten en helpt ook tegen de jeuk van een muggenbult.

In het blad van de braam zit een stofje met een samentrekkende en bloedstelpende werking. Wanneer je je huid openhaalt bij het plukken van het blad of de bramen, kun je direct een blad op de wond leggen. Heel snel zal de huid weer zijn geheeld. Drenk een zakdoek in sterke braamthee en leg die op wonden om ze sneller te helen. Er komt bijna geen eind aan de lijst met mogelijkheden: Braam staat erom bekend de baarmoederspieren te versterken en vermindert het bloedverlies bij een hevige menstruatie; een echt kruid tegen vrouwenkwalen. Van oudsher dronk een aanstaande moeder regelmatig braamthee om de bevalling te vergemakkelijken. Na de bevalling ging ze daarmee door vanwege de bloedstelpende en herstellende eigenschappen.

Sint-Janskruid werd al in de oudheid gebruikt als medicinale plant.

Tegenwoordig wordt het kruid inwendig gebruikt bij depressiviteit met een duidelijke oorzaak, melancholie, zwaarmoedige buien, ochtendhumeur, apathie, onrust, zenuwachtigheid, overspanning, stress, premenstruele spanningen en slapeloosheid. De olie en zalf worden uitwendig gebruikt bij snijwonden, schaafwonden, zonnebrand, blaren, littekenpijn na operaties, spier- en gewrichtspijnen, kneuzingen en blauwe plekken.

Schapen en geiten zijn niet vatbaar voor de giftigheid van Jacobskruid omdat bacteriën het gif in de maag afbreken. In het veld wordt Jacobskruid niet gegeten door grazende dieren vanwege de bittere smaak.

Echter, in ingekuuld gras en hooi verliest het de bittere smaak waardoor dieren het toch binnenkrijgen. Het is een plant die van nature thuishoort in Nederland, in matig schrale tot schrale graslandvegetaties. Jakobskruid levert een fraai kleurenbeeld in bermen en graslanden door de mooie gele bloemen en daarnaast is het een heel waardevolle nectar- en stuifmeelleverancier. Zo zijn er meer dan 150 Nederlandse soorten insecten bekend die de plant gebruiken als voedselplant.

Smeewortel (*Symphytum officinalis*) wordt toegepast bij wondbehandeling en huidaandoeningen, vooral de bladeren en de wortel worden hiervoor gebruikt. Smeewortelzalf is erg effectief bij kneuzingen, blauwe plekken, rugpijn, spierpijn, littekens, botbreuken en reumatische aandoeningen. Naast dit uitwendige gebruik kan de plant ook inwendig ingezet worden bij luchtwegklachten en infecties aan de spijsverteringsorganen, vanwege de verzachtende slijmstoffen in de plant.

De naam salie (*Salvia officinalis*) is afgeleid van 'salvare' het Latijnse woord voor 'genezing'. Men sprak dus met grote waardering over deze plant. Als je het blad van de salie bekijkt, dan lijkt het op de structuur van een tong. Toevallig wordt salie ook al eeuwenlang gebruikt bij klachten in en rond de mond. Het helpt bij afters, keelpijn, ontstekingen en verkoudheid.

De koningsvaren heeft dubbel geveerde, frisgroene bladeren en blijft ook in de winter groen. Karakteristiek zijn de bruinrode bloemtrossen vol met sporen. In sommige culturen worden de knoppen van deze plant gebruikt voor medicinale doeleinden, zoals bij de behandeling van huidproblemen. De koningsvaren is tegenwoordig wettelijk beschermd om te verhinderen dat de wortelstokken van wilde populaties in de tuinbouw worden gebruikt als substraat voor het kweken van orchideeën, zoals vroeger het geval was. Het stuifmeel van de lisdodde werd in vroegere tijden gebruikt als meel voor het bakken van een koekjes. In het voorjaar kunnen de jonge knoppen gegeten worden. De wortels kunnen gekookt, gebakken of gedroogd en tot meel vermalen worden.

Boekweit was vroeger in de Peel een belangrijk voedingsmiddel. Het werd gegeten als dikke pap en als pannenkoek, voor brood is het minder geschikt. Als landbouwgewas heeft het verschillende voordelen: het gedijt op lichte zandgronden en kon ook op afgebrande veengronden worden verbouwd; er is geen rechtstreekse bemesting met stalmest nodig en de boekweit verstikt het onkruid. De opbrengsten zijn hoog, maar de jonge planten zijn gevoelig voor nachtvorst. De eetbare zaadjes zitten aan dunne steeltjes, die als ze rijp zijn, gauw loslaten. De vorm van de zaadjes lijkt erg op beukenootjes. Producten, gemaakt van boekweitzaden bevatten geen gluten.

Boekweit is een veelzijdige graansoort die boordevol voedingsstoffen zit zoals mineralen, antioxidanten en vezels. Het bevat ook veel magnesium, wat de bloedvaten ontspant en de bloedstroom verbetert.

De Teunisbloem is oorspronkelijk afkomstig uit Noord- en Zuid-Amerika. In de 17e eeuw kwam ze naar hier en raakte verwilderd. Olie en extracten van de Teunisbloem hebben een bloed reinigende werking en verminderen buikkrampen. De siroop van bladeren en bloemen wordt gebruikt bij kinkhoest, astma, maag- en darmproblemen. De Nederlandse naam Teunisbloem wijst op het moment van bloei, namelijk de naamdag van Sint Antonius van Padua.

Ben je op zoek naar gezondheidskruiden, aroma's, tincturen, Bach bloesems etc.? Kijk op de website: <https://nl.pit-pit.com/>

Boekentip:

Eetbare planten, Auteur: Martha Cazemier, Dagmar Lánská

Nieuwe Kruidenbijbel, Auteur: Caroline Foley

Handboek kruidengeneeskunde, Auteur: Anne Macintyre

Geïllustreerde kruiden encyclopedie, Auteur: N. Vermeulen

Groot Handboek Geneeskrachtige Planten door Geert Verhelst

Kijk ook op de website: <https://plantaardigheden.nl/> voor meer informatie.

Herborist Diana Vossen in actie.

Tekst: Els, Foto's: Suzanne en Laurie

Een wandeling bij de Uffelse beek

De Uffelse beek ontspringt in de Belgische Kempen en wordt in België Abeek genoemd.

Ze stroomt bij grensmaal 144 Nederlands-Limburg binnen, bij het dorpje Haler; vroeger zei men vaak ook Haler-Uffelse.

De Uffelse beek stroomt door landbouwgebied, kleine bospercelen en door de bebouwde kom van Hunsel en Grathem. De beek is in de vorige eeuw voor een aanzienlijk deel gekanaliseerd. In het begin van deze eeuw is ze grotendeels in oude glorie hersteld, waardoor veel soorten flora en fauna langzamerhand weer verschijnen.

We komen tijdens onze wandeling langs het bijzondere kasteel Groot Buggenum en de watermolen Grathemermolen. Ooit stond op de grond waarop kasteel Groot Buggenum is gebouwd het Middeleeuwse kasteel De Meersen. Maar nadat het in de Tweede Wereldoorlog ernstig beschadigd was geraakt, raakte het kasteel meer en meer in verval. De Duitse architect Helmut Hentrich kocht de grond en wat er nog over was van het kasteel en restaureerde het geheel naar eigen inzicht. Met als resultaat een werkelijk fantastisch bouwwerk. Hij heeft kasteel Groot Buggenum voor het symbolische bedrag van één gulden geschonken aan de provincie, onder de strikte voorwaarde dat het kasteel ook na zijn overlijden behouden blijft.

We vertrekken om 9.00 uur vanaf de Geldmaat in Baarlo aan de Napoleonsbaan Zuid, de excursie start om 9.30 uur vanaf de Sint Severinuskerk, Kerkplein 1 in Grathem.

Als het veel heeft geregend kan het drassig zijn, goede schoenen of laarzen zijn dan aan te bevelen!

Volop zwavelzwammen te zien

Hoewel de zwavelzwam (*Laetiporus sulphureus*) ook wel op dood hout voorkomt, is hij vooral bekend als een geduchte parasiet op levende bomen. In Engeland is de zwavelzwam een zeer gewaardeerde consumptiepaddestoel, getuige zijn bijnaam 'Chicken of the woods'. Deze bijnaam refereert uiteraard niet aan zijn vorm, maar aan zijn overeenkomst in smaak en draderige structuur met kippenvlees. De zwavelzwam wordt in Engeland als vervanger voor kippenvlees in vegetarische gerechten gebruikt. In Nederland komt slechts één soort zwavelzwam voor, wereldwijd worden twaalf soorten onderscheiden.

De eetbaarheid van de Zwavelzwam wordt in Nederland in twijfel getrokken. Er is namelijk een aantal gevallen bekend waarbij consumptie allergische reacties veroorzaakte. Jonge zwavelzwammen kunnen bepaalde alkaloiden bevatten. Het eten van jonge zwavelzwammen kan bij een gevoeligheid hiervoor leiden tot misselijkheid en duizeligheid. De zwavelzwam staat in Nederland daarom bekend als een onbetrouwbare consumptiepaddestoel. Dit in tegenstelling tot verschillende andere landen waar men het risico blijkbaar voor lief neemt.

Door hun kleuren, grootte en spatelvormige hoeden kun je deze paddestoel niet verwarren met welke andere paddestoel dan ook. De frisse en kleurige zwavelzwammen beginnen al na een maand of twee af te takelen en de resten kunnen tot een jaar lang aan de boom worden gezien.

Bron: Nederlandse
Mycologische Vereniging
Foto: Els

Is de onrust over Jakobskruid terecht?

Als pionierplant heeft Jakobskruid (*Jacobaea vulgaris*) twee belangrijke strategieën. Allereerst produceert de plant veel zaden die zich met de wind kunnen verspreiden. Bovendien kunnen zaden in de bodem lang leven. Vervolgens kunnen deze zaden onder gunstige omstandigheden weer uitgroeien tot een plant die het eerste jaar een penwortel vormt, het tweede jaar bloeit en na de zaadsetting sterft. Door deze strategie is de plant zowel in staat om op dezelfde plek als op nieuwe plekken te kunnen groeien, althans, zo lang de omstandigheden het toestaan.

Maar wat zijn gunstige omstandigheden voor het kiemen van zaden van Jakobskruid? Dat zijn zandige bodems waar in het najaar open, kale plekken te vinden zijn waar de plant na herfstregens kan kiemen. En dat zijn nou precies die wegbermen en kort afgegraasde weilandjes die er vol mee staan. In intensief beheerde akkers en graslanden kan de plant zich dan ook vrijwel nooit ontwikkelen. Dat komt door de dichte zoden of de intensieve grondbewerking van deze percelen. De gewassen worden bovendien vaak bemest en met herbiciden behandeld, wat hun groeivoorwaarden optimaliseert en onkruiden zoals Jakobskruid benadeelt.

Jakobskruid vormt zaden met vruchtpluis en is een windverspreider, maar niet zo'n hele goede. Om te beginnen valt het pluis vaak al van het zaad voordat de zaden van de plant vallen. Dan komen de zaden al helemaal niet ver. Een deel van de zaden heeft zelfs helemaal geen pluis en is bedoeld om dicht bij de plant neer te komen. Het overgrote deel van de zaden, met en zonder pluis, komt daarom niet verder dan 25 meter. Het pluis zonder zaad kan natuurlijk gemakkelijk heel ver komen, want dat pluis is extra licht. Wegwaaiend pluis wordt net als bij distels wel verward met het wegwaaien van zaden met pluis, maar dat zijn twee verschillende dingen.

Er is wel degelijk een toename gaande van de verspreiding van Jakobskruid. Daarvoor zijn vele oorzaken. De grootste toename is te vinden in bermen, zowel in stedelijk gebied als langs snelwegen en provinciale wegen. Daarnaast is er een toename in paardenweilanden en andere gebieden met een open, zandige bodem.

Vergiftiging van dieren (vooral paarden en koeien) is eigenlijk alleen mogelijk als ze grote hoeveelheden Jakobskruid in hooi te eten krijgen, vers eten ze het vrijwel niet. Schapen kunnen er veel beter tegen. Hooi van bermen wordt niet als veevoer verwerkt, maar gecomposteerd. Producenten van hooi hebben een eigen verantwoordelijkheid in het zodanig beheren van hun percelen dat Jakobskruid zich niet kan vestigen. Dat is niet altijd gemakkelijk. In sommige gevallen is onderzoek nodig om het hooibeheer op de juiste manier uit te voeren zodat de soort zich niet kan ontwikkelen in het hooiperceel. Kennis van de ecologie van de soort is daarbij essentieel.

In het Nederlandse landschap is het geel van Jakobskruid – en andere geelbloeiende planten – vooral te vinden in zandige bermen, sommige natuurterreinen en paardenweilanden. Kijk je iets verder, dan zie je op het boerenland weinig Jakobskruid omdat er weinig geschikt kiembod te vinden is voor de soort. Bermen zijn belangrijk voor de biodiversiteit, het is het enige aaneengesloten natuurgebied dat Nederland kent.

Bron: FLORON
Foto: Laurie

Op bezoek in de Verborgen Tuin

Op zondag 4 augustus waren we met 24 belangstellenden op bezoek in de Verborgen Tuin aan de Moutzdijsweg 106 in Hout-Blerick.

De Verborgen Tuin is een oude tuin van zo'n 4.500 vierkante meter met een rijke geschiedenis. In 1956 werd het huis dat bij de tuin ligt, gebouwd door Andries en Trees Kuipers. Andries was geboren en getogen in de tegenoverliggende boerderij, net als zijn vader en zijn opa. Andries was boer, in die tijd was hier alleen maar landbouwgrond en achter het huis een grasveld met enkele fruitbomen en speeltoestellen voor hun kinderen.

In 1963 trouwde dochter Nell bij haar ouders in en ze bleef later met haar man Toon Gerits na het overlijden van de ouders in het huis wonen. Rond die tijd ontstond langzaam ook de tuin. Het begon met de aanplant van de Hamamelis Mollis die nog steeds in de voortuin te vinden is.

Vanaf die tijd is de tuin verder gegroeid en vooral meegegroeid met de behoeftes van het gezin en de toenmalige trends. Zo is de voortuin ooit veranderd in een heidetuin en in de tijd van Mien Ruys werden de borders afgezet met de welbekende bielzen. Weer veel later, toen de heideplanten dood gingen en de bielzen versleten waren, werd door tuinarchitect Ves Reynders het huidige bestratingsplan getekend.

In de achtertuin stond toentertijd een tuinderskas die Toon inrichtte als subtropische kas met een vijver. In de kas stonden veel exotische bomen en planten, velen kwamen uit Australië en Nieuw-Zeeland. Enkele overblijfselen zijn nog altijd terug te vinden in de tuin, zoals de vijver, de oude vijgenboom en een palmboom. Langzaam maar zeker groeide de tuin uit tot een stukje verborgen paradijs voor elke tuinliefhebber.

In 2016 verkocht Nell het huis met de tuin aan Johan Spee en Rianne Remkes en bij hun waren wij vandaag te gast. We hebben genoten van de prachtige tuin, de plantenkennis van onze gastvrouw en van het heerlijke homemade gebak.

Rianne en Johan nogmaals heel hartelijk dank voor jullie gastvrijheid!

Foto: Annemiek. Chocobes (Leycesteria formosa) - Deze plant heeft veel namen: fazantenbes, grootmoeders oorbel, chocobes of simpelweg Leycesteria (naar de botanische naam). Het is een zeer sierlijke en gemakkelijke plant, met zeer smakelijke vruchten.

Nachtvlinderavond was een groot succes!

Op woensdag 14 augustus waren 15 belangstellenden aanwezig bij de lezing van Jan en Riek Kersten over nachtvlinders.

De zeer interessante lezing duurde tot 22.00 uur en daarna gingen we op weg naar het Kuukven waar eerder op de avond al de opstelling met het witte laken en de felle lampen was gemaakt.

Al vrij snel kwamen de eerst nachtvlinders op het doek, met name de komst van de Spaanse vlag bracht de aanwezigen in extase.

De meeste natuurliefhebbers keerden rond 23.00 uur huiswaarts, maar Jan en Riek hadden de smaak te pakken en de lampen gingen pas na middernacht uit. In totaal werden er meer dan 50 soorten op naam gebracht.

De meest opvallende soorten waren: Spaanse vlag en Dennenpijlstaart. Maar ook soorten zoals de Lieveling, Agaatvlinder, Gerande spanner, Braamvlinder, Appeltak, Berkenoogspanner, Gestreepte goudspanner, Zilveren Groenuil en Gewone bandspanner waren het bekijken meer dan waard.

Mocht iemand interesse hebben in de inventarisatielijst waarop alle soorten vermeld staan, dan laat het even weten.

Jan en Riek nogmaals heel hartelijk bedankt voor dit inkijkje in de wereld van de nachtvlinders en graag tot een volgende keer!

Spaanse vlag, foto: Joyce

Zilveren Groenuil, foto: Joyce

Appeltak, foto: Els

*Braamvlinder,
foto: Els*

Weinig vlinders in de jaarlijkse tuinvlindertelling

Van 2 tot en met 4 augustus organiseerde de Vlinderstichting de zestiende editie van de tuinvlindertelling. Op zo'n vijfduizend plekken telden de mensen een kwartier lang de vlinders die ze in hun tuin tegenkwamen. Het weer was redelijk, maar er zijn minder vlinders geteld dan tijdens de eerdere vijftien edities. De atalanta werd het meest geteld, gevolgd door het klein koolwitje en de dagpauwoog.

De vierde plek was voor het bont zandoogje. Dat is een vlinder die zich de afgelopen jaren sterk heeft uitgebreid en ook veel in tuinen wordt gezien. Bont zandoogjes zijn territoriaal en een mannetje duldt geen andere mannetjes in zijn buurt, dus grote aantallen bij elkaar zul je er niet van zien. Dat deze toch zo hoog is geëindigd, geeft aan dat hij in veel tuinen aanwezig was. De kleine vos was landelijk zesde, maar deze vlinder is voornamelijk in het westen en noorden van het land gezien.

De tien meest getelde vlinders in de tuinen in Nederland dit jaar (Bron: Kars Veling)

Er zijn dit jaar gemiddeld vijf vlinders per telling doorgegeven. Dat is het laagste aantal sinds de tuinvlindertelling in 2009 startte. Bij zo'n korte telling van een weekend ben je nogal afhankelijk van toevalsfactoren, zoals de vliegtijd van de vlinders en de weersomstandigheden. Het weer was redelijk te noemen dit jaar. De temperatuur was boven de 20 graden Celsius, maar er was wel vaak vrij veel bewolking. De Vlinderstichting heeft dit jaar met nadruk gevraagd om ook nultellingen door te geven. Als je een kwartier hebt geteld in je tuin en geen enkele vlinder hebt gezien, is dat ook een zinvolle telling. Bij meer dan vierhonderd tellingen was dit het geval: wel geteld, niets gezien.

De tien meest getelde vlinders in de tuinen in Nederland dit jaar (Bron: Kars Veling)

Het gemiddeld aantal vlinders per telling van de eerste acht jaar, van 2009 tot en met 2016, was 16,4. In de tweede periode van 2017 tot en met 2024 lag dit op de helft, op 8,4.

De redenen voor de achteruitgang van de vlinders is een combinatie van het zeer intensieve gebruik van ons land, samen met klimaatverandering en dan met name klimaatextremen. Deze lijken dus ook effect te hebben op de tuinvlinders.

Om de vlinderstand er bovenop te helpen zijn grootschalige maatregelen nodig, maar je kunt ook zelf nu al aan de slag. Zorg voor bloei in je tuin van februari tot in november en gebruik onbespoten planten. Zorg ook voor planten waar rupsen van leven, zodat vlinders niet alleen wat komen drinken in je tuin, maar dat ze zich er ook voortplanten.

Tekst: De Vlinderstichting